

Poesía Infantil

A poesía escrita para nenos presenta un dobre problema: que prime nela o pensamento de que os cativos son adultos un chisco inocentes ou atrasados, que se ocupen de facela poetas revisados ou resabiados procedentes de mundos literarios ben diferentes, no que non deron atopado o éxito, e busquen agora no terreo infantil un certo recoñecemento. Estes dous erros son demasiado frecuentes en campo tan sutil, e ás veces conseguen que os nenos fuxan espaventados, unha vez que intúen tan turbos despropósitos, do marabilloso universo da poesía. Logo están os benintencionados poetas, da escola de Gloria Fuertes, que a base de rípios cheos de previsibilidade esmellan o máis elemental da mensaxe poética: a procura da beleza. Desde premisas ben diferentes, moi ben expostas no prólogo do fermoso volume, Xosé María Álvarez Cáccamo e Marica Núñez veñen de publicar *O libro dos cen poemas (Antoloxía da poesía infantil galega)* (Espiral Maior, A Coruña 2002); unha panorámica abondo completa, de clásicos a modernos, de canto se veu facendo na nosa poesía, desde, con ou a prol dos miúdos. Hai un aspecto moi interesante neste volume, e este é que moitos dos poemas que aquí aparecen nunca foron concibidos como poesía infantil. E se os antólogos botaron man deles é porque coidaron que o seu contido viña a conto neste libro cheo de boas intencións pero tamén, o máis importante, ceibando poesía por todos os lados. De Rosalía ou Curros Enríquez a Xabier P. Docampo ou Fran Alonso pasando por Celso Emilio Ferreiro, Uxío Novoneyra ou Manuel María. Isto sen esquecer as mostras de poesía popular que aquí se deixan ver, como é natural riquísimas en contido e xesto. Cómpre dicir que os antólogos buscaron —e atoparon— poemas liláns que brincan algareiros pero sen esquecer aqueles que teñen, igual sen quere-lo, forza didáctica de maneira que con eles teña sentido o vello adaxio ilustrado de instruír deleitando. Dicia ilustrado polo afán racionalista que neste volume pousaron os seus autores, que non polas ilustracións do libro, case inexistentes. Seguramente tamén é importante rexeitar os libros para nenos, cargadiños de ilustracións, e sen a penas texto. Os cativos a certas idades poden e deben abordar libros espidos, que teñen valor “per se” e nos que non haxa que subordinar o texto aos “santos”, sexan estes da cualidade que se quixese (e que normalmente teñen, nun evidente adorar

ao santo pola peana). Divídese este volume en cinco seccións: *Animais, Cancións de berce, O mundo, Cancións de festa e Nenas e nenos*, seguindo a temática pero tamén a finalidade de quen escribiron os poemas. A temática, xa se dixo, en moitos dos casos non foi concibida adrede. ¿Como se non sería factible entender a feitura para nenos dun poema tan dramático, pero marabilloso, como *Entero do nenno probe* de Luís Pimentel? Non, sen dúbida o poeta lugués nunca pensou que esta elegía remataría nunha antoloxía infantil pero é evidente que a sensibilidade dos cativos pode entrar moi fondo neste, por outra parte, sobranceiro exemplo de podería visual. E outro tanto poderíamos dicir de *O Maio* de Curros Enríquez, ou dos diversos poemas de Celso Emilio que aquí están. Logo hai no volume de Álvarez Cáccamo e Marisa Núñez algunhas sorpresas, en forma de excelentes versos de autores xa esquecidos como Carlos Rivero ou Cipriano Torre Enciso. Aínda que non fose máis que por descubrir ou redescubrir a estes poetas eu xa daría por válido o libro. Aínda que nel hai moito máis, naturalmente. Como os poemas de Novoneyra, Cunqueiro ou Xullo Sigüenza, tan brincallón, tan modernos nesa modernidade que ven selada polo carimbo do clásico. Cambiando de tercio direi que me prestaron moito os poemas do dúo Villar Janeiro-Rábade no que algúns dos seus poemas teñen de reivindicación idiomática. Tampouco penso que lles vaia sentar mal aos nosos rapaces a belixerancia da nosa lingua. Vai acompañado o libro dunhas propostas didáctica do máis lixeiriñas, pero rigorosas, que teñen de servir a un mellor aproveitamento del. Que en todo caso é do máis aconsellable tamén para maiores, pois aquí do que se trata é de poesía. E esta non ten, ou non debería ter, idade.

VICENTE ARAGUAS